

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven, repatrieringsloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Ændring af bortfaldsregler for udlændinge med asyl, herunder regler om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering, og udvidelse af adgangen til straksudsendelse)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009, som senest ændret ved lov 1702 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 17, *stk. 4*, ændres »i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredje land« til: »uden for landene som omhandlet i § 29 a, *stk. 1*, eller når udlændingen i de nævnte tidsrum har taget ophold uden for landene som omhandlet i § 29 a, *stk. 1. 1. pkt.* finder dog ikke anvendelse, hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark.«

2. Efter § 17 a indsættes:

»17 b. For udlændinge, der opholder sig i Danmark, skal en afgørelse om bortfald af en opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, *stk. 1 og 2*, tillige indeholde en afgørelse om, hvorvidt udlændingen skal meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7.«

3. I § 33, *stk. 3, 1. og 2. pkt.*, ændres »4. pkt.« til: »5. pkt.«, og i § 33 b, *stk. 2*, ændres »5. pkt.« til: »6. pkt.«

4. I § 53 a, *stk. 2*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter §§ 17 og 17 a, der indgives senere end 4 uger efter, at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises, medmindre særlige grunde taler derimod.«

5. I § 53 a, *stk. 2, 6. pkt.*, der bliver 7. pkt., indsættes efter »bortfald efter«: »§ 17 og«.

§ 2

I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1021 af 27. august 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 1190 af 8. juni 2021, § 1 i lov nr. 414 af 23. april 2024 og § 25 i lov nr. 1655 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 9, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering,« til: »hvis en udlændings opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17,«.

§ 3

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 201 af 28. februar 2023, som ændret senest ved § 11 i lov nr. 1656 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 75 a, stk. 1, ændres »4 måneder« til: »1 år«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2025.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1 og 2, finder alene anvendelse i tilfælde, hvor en udlænding efter lovens ikrafttræden opgiver sin bopæl i Danmark eller efter lovens ikrafttræden opholder sig uden for landet i de i udlændingelovens § 17, stk. 1, nævnte tidsrum. I andre tilfælde skal de hidtil gældende regler finde anvendelse.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger, og § 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Bestemmelserne i § 1 kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Lovforslagets hovedpunkter
2.1.	Ændring af reglerne for bortfald af flygtninges opholdstilladelser
2.1.1.	Gældende ret
2.1.2	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.2.	Straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen
2.2.1.	Gældende ret
2.2.2.	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5.	Administrative konsekvenser for borgerne
6.	Klimamæssige konsekvenser
7.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8.	Forholdet til EU-retten
9.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10.	Sammenfattende skema

1. Indledning

Efter de almindelige bortfaldsregler ophører en opholdstilladelse normalt, når en udlænding opgiver sin bopæl i Danmark eller opholder sig uden for landet i en længerevarende periode. For flygtninge betinges bortfald imidlertid af, at den på gældende har taget bopæl i sit hjemland eller opnået beskyttelse i et tredje land.

De gældende bortfaldsregler indebærer, at en flygtning i visse tilfælde kan opholde sig uden for landet i en ubegrænset periode uden at miste sin opholdstilladelse, uanset pågældende ikke længere har nogen tilknytning til Danmark eller har modtaget fuld økonomisk hjælp til repatriering.

Efter regeringens opfattelser bør der i overensstemmelse med de generelle bortfaldsregler være grænser for, i hvilke tilfælde en udlænding bør bevare en opholdstilladelse i Danmark, når pågældende forlader Danmark. Dette gør sig ikke mindst gældende, hvis udlændingen har modtaget fuld økonomisk hjælp til repatriering.

Med lovforslaget foreslås det derfor at ændre bortfaldsreglerne for flygtninge, så de i videre omfang vil blive sidestillet med reglerne for andre udlændinge samt at ændre reglerne om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, så der også vil skulle ske tilbagebetaling, hvis en repatrieret flygtning genindrejser i Danmark og vedkommendes opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet.

Det er i den sammenhæng Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det ikke kan afvises, at der kan være sager, hvor der uberettiget er blevet krævet tilbagebetaling af hjælp til repatriering, på trods af, at der ikke har været hjemmel hertil. Udlændinge- og Integrationsministeriet vil derfor undersøge, om der er truffet beslutning om sådanne uberettigede tilbagebetalingskrav og i så fald sikre, at disse vil bortfalde med tilbagevirkende kraft.

Derudover indeholder forslaget enkelte ændringer af reglerne for klageadgang til Flygtningenævnet i sager om bortfald.

I dag kan der ske afbrydelse af fuldbyrdelsen af en idømt straf, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt ubetinget fængselsstraf i op til 4 måneder og udvist af landet, eller som er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, skal udsendes straks.

Muligheden for straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdsen er et værdifuldt redskab i indsatsen for hurtigst muligt at udsende udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Regeringen ønsker derfor for det andet at udvide mulighederne for straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdsen.

2.1. Ændring af reglerne for bortfald af flygtninges opholdstilladelser

2.1.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 17, stk. 1, bortfalder en opholdstilladelse, når udlændingen opgiver sin bopæl i Danmark. Tilladelsen bortfalder endvidere, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 6 på hinanden følgende måneder. Er udlændingen meddelt opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold, og har udlændingen lovligt boet mere end 2 år her i landet, bortfalder opholdstilladelsen dog først, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 12 på hinanden følgende måneder. I de nævnte tidsrum medregnes ikke fravær på grund af værnepligt eller tjeneste, der træder i stedet herfor.

Reglerne om bortfald efter udlændingelovens § 17, stk. 1, gælder alle typer af opholdsgrundlag, og bestemmelsen omhandler to forskellige situationer, der indebærer, at en udlændings opholdstilladelse i Danmark bortfalder.

For det første omhandler bestemmelsen den situation, hvor en opholdstilladelse bortfalder som følge af en udlændings opgivelse af bopæl i Danmark, jf. 1. pkt. Det er ved vurderingen heraf principielt ikke afgørende, hvor længe udlændingen har opholdt sig uden for landet. Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Betænkning nr. 968/1982 s. 153, at en opgivelse af bopæl foreligger, hvis udlændingen ved egne handlinger tilkendegiver dette, f.eks. ved fraflytning til udlandet, afhændelse af bolig og ejendele, opgivelse af arbejde, framelding til folkeregister, fagforening m.v., flytning af bohav eller på anden måde.

For det andet omhandler bestemmelsen den situation, hvor en opholdstilladelse bortfalder på baggrund af ophold uden for Danmark i de konkrete tidsrum, der er angivet i bestemmelsens 2. og 3. pkt. Vurderingen heraf bygger således på objektive kriterier, og det er ikke afgørende, hvad der har været udlændingens hensigt med udrejsen.

Efter udlændingelovens § 17, stk. 2, kan en udlænding ansøge om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, selvom der foreligger et tilfælde som nævnt i stk. 1. En sådan ansøgning kan f.eks. imødekommes, hvis

det må anses for godtgjort, at udlændingen har haft til hensigt at vende tilbage til Danmark inden udløbet af den fastsatte periode, men er blevet forhindret heri på grund af sygdom eller andre uforudsete hindringer, jf. Betænkning nr. 968/1982 s. 153. Derudover skal myndighedernes bortfaldsafgørelser være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Efter udlændingelovens § 17, stk. 4, ophører en opholdstilladelse meddelt efter udlændingelovens §§ 7-8 først efter stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredjeland. Der gælder således supplerende betingelser for, at en opholdstilladelse meddelt efter reglerne om asyl bortfalder. Det bemærkes, at en opholdstilladelse efter reglerne om asyl meddeles med henblik på midlertidigt ophold.

Udlændingelovens § 17, stk. 4, afspejler flygtningekonventionens artikel 1 C, nr. 4, hvorefter en person kan miste sin status som konventionsflygtning, såfremt pågældende på ny har bosat sig i det land, som vedkommende har forladt, eller uden for hvilket vedkommende er forblevet af frygt for forfølgelse.

Bestemmelsen tilsigter derudover særligt at mindske de betænkeligheder, som en flygtning måtte have ved at tage bopæl i hjemlandet eller et tredjeland, hvis følgen heraf ville være, at opholdstilladelsen bortfalder, jf. Betænkning nr. 968/1982 s. 154. Bestemmelsen skal også ses i sammenhæng med det såkaldte ”første asyllandsprincip”, idet en flygtning vil kunne have vanskeligt ved at opnå beskyttelse i et tredjeland, hvis den pågældende er meddelt opholdstilladelse i et andet land, f.eks. Danmark, der i et sådant tilfælde anses som det første asylland.

Det er efter bestemmelsen en betingelse, at udlændingen i hjemlandet må anses at have taget bopæl. I praksis er det således en betingelse for en opholdstilladelses bortfald, at udlændingen i et vist omfang må anses at have etableret sig i hjemlandet med henblik på et varigt ophold, og det er således en forudsætning, at udlændingen er indrejst i hjemlandet. Den nærmere vurdering vil i praksis afhænge af en konkret vurdering, hvori udlændingens handlinger, bevæggrunde samt varigheden af opholdet i det pågældende hjemland vil kunne indgå. Det vil eksempelvis have betydning om udlændingen har fået en bolig, et arbejde, faste udgifter, indskrevet sine børn i skole eller har erhvervet sig en bil. Det bemærkes, at varigheden af opholdet ikke i sig selv er afgørende, og en udlænding vil således også efter kort tids

ophold kunne anses for at have taget bopæl i hjemlandet. Dette gælder særligt i tilfælde, hvor udlændingen må anses for at have opgivet sin bopæl i Danmark.

Modsat kan der dog også være særlige tilfælde, hvor et ophold af længere varighed ikke nødvendigvis betyder, at udlændingen kan anses for at have taget bopæl i hjemlandet. Det vil f.eks. kunne være i tilfælde, hvor udlændingen i forbindelse med indrejsen bliver tilbageholdt af myndighederne og i en længere periode er frihedsberøvet. I et sådan tilfælde vil udlændingen efter omstændighederne ikke kunne anses for at have taget bopæl i hjemlandet, uanset at pågældende har opgivet sin bopæl i Danmark.

Det følger af udlændingelovens § 17 a, stk. 1, at uanset bestemmelsen i § 17 bortfalder en opholdstilladelse først, jf. dog stk. 4, når en udlænding, der med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil udlændingen har nær familiemæssig tilknytning, har opholdt sig uden for landet i mere end 12 på hinanden følgende måneder og har opholdstilladelse efter 1) §§ 7 eller 8, 2) § 9 b, 3) § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter § 9 b, 4) § 9 c, når tilladelsen er meddelt en udlænding, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, 5) § 9 e, når tilladelsen er meddelt tidsbegrænset, 6) § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 1-5, jf. dog stk. 3, eller 7) et andet grundlag end nævnt i nr. 1-6, hvis det bestemmes efter ansøgning.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 464 af 27. maj 1993 om hjælp til frivillig repatriering, som indførte en permanent ordning for repatriering. Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 10463-10464, at risikoen for, at man vil fortryde repatriering, formentlig bevirker, at nogle ikke vil turde at repatriere, såfremt der ikke findes en fortrydelsesret. Bestemmelsen giver derfor en tidsbegrænset ret til at bevare opholdstilladelsen i Danmark uden tab af status. Fortrydelsesretten gælder for alle persongrupper, der er omfattet af repatrieringsordningen, uanset om de, fordi de selv er i besiddelse af tilstrækkelige midler, er afskåret fra at modtage repatrieringshjælp.

Efter udlændingelovens § 17 a, stk. 2, kan det efter ansøgning bestemmes, at opholdstilladelsen for en udlænding omfattet af stk. 1 først skal anses for bortfaldet efter en periode på op til 12 måneder efter den i stk. 1 nævnte periode, jf. dog stk. 4. Ansøgning efter 1. pkt., som indgives efter den periode, der er nævnt i stk. 1, afvises, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 17 a giver dermed en særlig retsstilling sammenlignet med udgangspunktet i § 17 i forbindelse med, at en udlænding med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil udlændingen har nær familiemæssig tilknytning, herunder ved repatriering, idet den 12 måneder lange fortrydelsesret ikke er afhængig af, om man har opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold og lovligt har boet mere end 2 år her i landet eller at man har en tidsubegrænset opholdstilladelse. En udlænding har desuden mulighed for at få forlænget de 12 måneders fortrydelsesret med yderligere 12 måneder, jf. udlændingelovens § 17 a, stk. 2.

Hjælp til repatriering omfatter udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, udgifter til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav, udgifter til transport af erhvervsudstyr, etableringshjælp, køb af erhvervsudstyr, sygeforsikring i et år i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, udgifter til medbragt lægeordineret medicin, udgifter til nødvendige personlige hjælpemidler og nødvendig vaccination samt udgifter til skolegang, jf. repatrieringslovens § 7 a, stk. 1, nr. 1-10.

Hjælp til etablering i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, jf. repatrieringslovens § 7 a, stk. 1, nr. 4, udgifter til sygeforsikring i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, jf. § 7 a, stk. 1, nr. 6, og udgifter til skolegang, jf. § 7 a, stk. 1, nr. 9, samt hjælp til dækning af behandlingsudgifter, jf. § 7 a, stk. 4, udbetales i to dele, jf. § 7 a, stk. 2-5. Første del af hjælpen udbetales således i Danmark i forbindelse med tilbagevenden til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

For udlændinge, der efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, har en fortrydelsesret på 12 måneder eller mere, udbetales den resterende del af hjælp til repatriering, jf. ovenfor, efter fortrydelsesrettens udløb. For andre udlændinge – hvor fortrydelsesretten efter udlændingelovens § 17 a er af kortere varighed end 12 måneder, eller hvor der ikke gælder nogen fortrydelsesret – udbetales den resterende del af hjælp til repatriering 12 måneder efter udrejsen af Danmark.

For udlændinge gælder det således, at den resterende del af hjælp til repatriering kan udbetales, når de tidsmæssige betingelser er opfyldt, dvs. typisk når der er forløbet 12 måneder fra udrejsen af Danmark, eller når fortrydelsesretten herefter udløber.

Formålet med opdeling af udbetaling af hjælp til repatriering er at forhindre misbrug af ordningen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 1246. Opdelingen af støtten øger samtidig motivationen til at blive i hjemlandet. Den enkelte person skal selv rette henvendelse til de danske myndigheder med oplysninger om nuværende adresse og bankforbindelse for at få udbetalt den sidste del af hjælpen.

Efter udlændingelovens § 17 a, stk. 4, finder stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., om fortrydelsesretten for udlændinge, der med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil udlændingen har nær familiemæssig tilknytning, kun anvendelse for udlændinge, der ikke benytter sig af adgangen til udbetaling af hjælp til repatriering efter repatrieringslovens § 14 a.

Efter repatrieringslovens § 14 a fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om, at hjælp til repatriering, jf. § 7 a, kan udbetales på særlig vis, hvis udbetalingen af ydelserne til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, i væsentlig grad er vanskeliggjort af udfordringer med finansielle transaktioner til det pågældende land fra danske pengeinstitutter.

Bestemmelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1493 af 6. december 2023 om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsestøtte ved tilbagevenden til Syrien eller Iran. Med bekendtgørelsen er det muligt at få en samlet kontant udbetaling af den samlede hjælp til repatriering eller hjemrejsestøtte i forbindelse med udrejse til Syrien eller Iran, hvortil det på grund af internationale sanktioner ikke er muligt at foretage bankoverførsler af hjælp til repatriering.

Det er på baggrund heraf en del af ansøgningen om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering til Syrien eller Iran, at man frasiger sig fortrydelsesretten efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 og 2.

Den omstændighed, at man er omfattet af udlændingelovens § 17 a, eller i forbindelse med udbetaling af hjælp til repatriering efter repatrieringslovens § 14 a har frasagt sig fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, medfører ikke i sig selv, at man ikke fortsat kan have ret til at bevare en opholdstilladelse efter de almindelige bortfaldsregler i § 17.

Hvis den pågældende har en opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, vil opholdstilladelsen således først bortfalde, når den pågældende har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredjeland, og dette gælder uanset om udlændingen har frasagt sig en fortrydelsesret. En flygtning, som er repatrieret til et tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssige tilknytning, men som ikke kan anses for at have opnået beskyttelse her, vil således bevare sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 17, stk. 4, uanset at opholdstilladelsen forudsættes bortfaldet efter § 17 a, stk. 1.

Dette har ikke kun betydning for spørgsmålet om bevarelse af en opholdstilladelse, men ligeledes for spørgsmålet om tilbagebetaling af den udbetalte hjælp til repatriering.

Det fremgår således bl.a. af repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlænding anvender fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2.

Det betyder, at hvis en udlænding ikke har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, men vedkommendes opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, vil der ikke kunne rettes et tilbagebetalingskrav mod den pågældende i tilfælde af genindrejse i Danmark.

Det bemærkes, at som det klare udgangspunkt i repatrieringssager foretages rejsen tilbage til hjemlandet på udlændingens eget nationalitetspas. Såfremt dette ikke er muligt, kan der i visse tilfælde udstedes særlig rejselegitimation efter reglerne i udlændingelovens § 39 a. Udlændingestyrelsen kan således i særlige tilfælde udstede et laissez-passer til en rejse til nærmeste pasudstedende ambassade eller til hjemlandet, såfremt det på anden vis ikke har været muligt at få udstedt et nationalitetspas. Hvis myndighederne i udlændingens hjemland – eller de lande, som udlændingen skal rejse igennem – ikke anerkender et dansk udstedt laissez-passer, kan der udstedes et fremmedpas med begrænset gyldighed.

Bortfald af en opholdstilladelse indtræder automatisk (ex lege), når betingelserne for bortfald er opfyldt, og en opholdstilladelses bortfald afhænger således principielt ikke af, om myndighederne har konstateret, at bortfaldsbetingelserne er opfyldt. Retsvirkningerne af en opholdstilladelses bortfald vil dog i praksis reelt først kunne håndhæves ved Udlændingestyrelsens

konstatering af, at opholdstilladelsen er bortfaldet. Såfremt opholdstilladelsen er bortfaldet, kan udlændingen ansøge om, at opholdstilladelsen ikke skal anses for bortfaldet efter reglerne i udlændingelovens § 17, stk. 2.

Udlændingestyrelsens afgørelser i bortfaldssager kan påklages til Flygtningenævnet, jf. udlændingelovens § 53 a, der omhandler reglerne for Flygtningenævnets kompetence.

Det fremgår således af § 53 a, stk. 1, nr. 3, at Udlændingestyrelsens afgørelser om bortfald efter §§ 17, 17 a og 21 b, nægtelse af forlængelse efter § 11, stk. 2, og inddragelse efter §§ 19 eller 20 af en opholdstilladelse, der er givet efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, og i den forbindelse udsendelse efter § 32 a, og afgørelser efter § 33, stk. 4, kan indbringes for Flygtningenævnet.

Af § 53 a, stk. 2, 5. pkt., fremgår det, at klager over afgørelser som nævnt i stk. 1, nr. 3, har opsættende virkning. Det betyder, at Udlændingestyrelsens afgørelse ikke får retsvirkning under Flygtningenævnets behandling. For udlændinge, der opholder sig i Danmark, vil dette normalt indebære, at udlændingen har ret til at blive i Danmark under Flygtningenævnets behandling.

Ligesom det er tilfældet for de fleste andre afgørelser, der kan indbringes for Flygtningenævnet, fastsætter udlændingelovens regler ikke nogen krav til, hvornår en afgørelse om bortfald senest skal påklages. Dette står i modsætning til reglerne for klageadgang til Udlændingenævnet, hvor klager over f.eks. afgørelser om bortfald af andre typer af opholdstilladelser skal være indgivet 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Såfremt der efter § 17 er truffet en endelig afgørelse om bortfald, og udlændingen indrejser i Danmark på ny, vil udlændingen være berettiget til at få behandlet en ny ansøgning om asyl. I sådanne tilfælde vil ansøgeren dog i visse tilfælde kunne overføres til en anden EU-medlemsstat, der vurderes at være ansvarlig for ansøgeren efter Dublinforordningen, der fastlægger kriterierne og procedurerne for afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, jf. udlændingelovens § 29 a.

En beslutning om overførsel forudsætter imidlertid, at der foreligger en endelig afgørelse om bortfald, hvilket ikke anses for at være tilfældet, hvis udlændingen ikke har påklaget Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald til Flygtningenævnet. Da der ikke er nogen klagefrist, kan dette i praksis

resultere i, at det ikke er muligt at overføre udlændingen efter Dublinforordningen. Tilsvarende er det en forudsætning for, at der efter Dublinforordningen kan overføres en udlænding til Danmark, at der er truffet en endelig afgørelse om bortfald af Flygtningenævnet.

2.1.2. Udlændinge- og integrationsministeriets overvejelser

Efter de almindelige bortfaldsregler bortfalder en opholdstilladelse i Danmark som udgangspunkt, hvis en udlænding opgiver sin bopæl i Danmark eller opholder sig uden for landet i henholdsvis 6 eller 12 måneder. For opholdstilladelser meddelt efter reglerne om asyl gælder dette dog alene, hvis udlændingen bosætter sig i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredjeland. Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse indebærer de særlige bortfaldsregler for flygtninge en uhensigtsmæssig retstilstand, da en udlænding, uden nødvendigvis at have nogen særlig tilknytning til Danmark, i princippet vil kunne opholde sig i udlandet i en ubegrænset periode og samtidig bevare en opholdstilladelse i Danmark. Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er der ikke nogen væsentlige hensyn, der taler for, at en udlænding i en sådan situation skal have mulighed for at opholde sig uden for landet i flere år og samtidig skal kunne bevare en opholdstilladelse i strid med de hensyn, der begrundet bortfaldsreglerne for alle andre udlændinge.

Derudover giver bortfaldsreglerne for flygtninge anledning til særlige problemstillinger i forhold til repatrieringsordningen, idet udbetaling af den resterende del af hjælpen til repatriering er betinget af, at modtagerens eventuelle fortrydelsesret efter § 17 a, stk. 1 eller 2, er ophørt, og opholdstilladelsen derved bortfalder. I lyset af de særlige bortfaldsregler for flygtninge i § 17, stk. 4, kan en flygtning imidlertid modtage den resterende del af hjælp til repatriering og samtidig vedblive med at bevare sin opholdstilladelse, uanset at fortrydelsesretten i § 17 a, stk. 1 eller 2, er udløbet. Dette kan f.eks. forekomme i tilfælde, hvor en udlænding repatrierer til et land, hvor den pågældende ikke er statsborger, men har nær familiemæssig tilknytning. Forudsat at udlændingen i et sådan tilfælde ikke har opnået en egentlig beskyttelse i tredjelandet, vil pågældende kunne bevare sin opholdstilladelse selvom fortrydelsesretten efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, er udløbet.

Det kan endvidere have betydning for den pågældendes pligt til at tilbagebetale den udbetalte hjælp til repatriering, hvis vedkommende genindrejser i Danmark. Således pålægger bestemmelsen om tilbagebetaling i repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., alene kommunalbestyrelsen at træffe en af-

gørelse om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis vedkommende anvender sin fortrydelsesret i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2. Har udlændingen ikke fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, men kan udlændingens opholdstilladelse ikke anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, vil vedkommende således ikke være forpligtet til at tilbagebetale den udbetalte hjælp.

Det bemærkes, at udfordringerne særligt kan give sig til udtryk i de tilfælde, hvor repatrieringshjælpen bliver udbetalt som fleksibel udbetaling, da den fulde hjælp i disse tilfælde bliver udbetalt ved udrejsen af Danmark, og der således ikke efterfølgende er mulighed for sikre sig, at udlændingen er rejst til sit hjemland.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriet opfattelse, at disse situationer fremstår at være i uoverensstemmelse med hensigten bag reglerne om repatrieringsordningen, herunder i forhold til tilbagebetaling af den udbetalte hjælp, og samtidig indebærer risiko for misbrug af ordningen.

Dertil kommer, at det ud fra mere generelle betragtninger, herunder ligebehandlingshensyn, kan fremstå uretfærdigt, at en udlænding kan opholde sig uden for Danmark i en ubegrænset periode ved blot ikke at bosætte sig i hjemlandet, mens andre udlændinge, der repatrierer til hjemlandet, kan miste deres opholdstilladelse, når de har opgivet deres bopæl i Danmark eller har opholdt sig uden for Danmark i 6 eller 12 på hinanden følgende måneder.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hensynene bag de nuværende bortfaldsregler for flygtninge i væsentligt omfang synes at have mistet deres relevans. Det bemærkes i den forbindelse, at de gældende bortfaldsregler for flygtninge særligt tilsigter ikke at svække flygtnings motivation for at repatriere, men at der siden indsættelsen af disse regler i udlændingeloven er indført andre ordninger, herunder om fortrydelsesretten, der tjener samme formål.

Det er på ovenstående baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bortfaldsreglerne for flygtninge bør ændres således, at flygtninge i højere grad sidestilles med andre udlændinge i det omfang, det er foreneligt med internationale forpligtelser og hensynet til repatrieringsindsatsen. For så vidt angår overvejelserne om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser henvises der til pkt. 3.

Udlændinge- og Integrationsministeriets finder derudover, at der i forbindelse med en ændring af bortfaldsreglerne tilsvarende bør foretages visse

justeringer af proceduren for behandlingen af bortfaldssager og reglerne om klageadgang til Flygtningenævnet. Efter ministeriets opfattelse er det således uhensigtsmæssigt, at der efter gældende ret ikke er en frist for at klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald på samme måde, som der er for klager til Udlændingenævnet i sager vedrørende afgørelse om bortfald af andre typer af opholdsgrundlag. Den manglende klagefrist og det forhold, at klager tillægges opsættende virkning, kan således bl.a. indebære, at en udlænding, der opholder sig i Danmark, vil kunne spekulere i, hvornår det vil være mest opportunt at indgive en klage med henblik på at kunne opholde sig i Danmark længst muligt.

Dertil kommer, at den manglende klagefrist kan give anledning til udfordringer i forhold til Dublinsamarbejdet, da overførsler efter forordningen forudsætter, at der er truffet en endelig afgørelse. At der ikke er nogen klagefrist, kan således være til hinder for, at Danmark eller andre medlemsstater vil kunne overføre en udlænding til den medlemsstat, der er ansvarlig efter kriterierne i forordningen.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at udlændingelovens § 17, stk. 4, ændres således, at en opholdstilladelse, der er givet i medfør af §§ 7-8, fremover først vil bortfalde efter § 17, stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl eller et længerevarende ophold, jf. stk. 1, uden for EU. Det foreslås endvidere, at denne undtagelse dog ikke finder anvendelse, hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark.

Ændringen af § 17, stk. 4, vil medføre, at det ikke længere vil være en betingelse for bortfald af en opholdstilladelse efter §§ 7-8, stk. 1 og 2, at udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller opnået beskyttelse i et tredjeland. Bortfaldsreglerne for flygtninge vil således i videre omfang blive sidestillet med bortfaldsreglerne for andre udlændinge, for hvem en opholdstilladelse som udgangspunkt bortfalder efter opgivelse af bopælen i Danmark eller efter udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end henholdsvis 6 eller 12 på hinanden følgende måneder, jf. udlændingelovens § 17, stk. 1.

Med det foreslåede 1. pkt. vil en flygtning dog fortsat kunne bevare sin opholdstilladelse, såfremt den pågældende ikke kan anses at have taget bopæl uden for EU og ikke har opholdt sig uden for EU i de i stk. 1 nævnte tidsrum.

Det tilsigtes med disse betingelser at undgå, at lovændringen får en afskrækkende effekt på udlændinge, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland, samt at undgå situationer, hvor det vil kunne være uhensigtsmæssigt ikke at

tillade udlændingen at vende tilbage til Danmark. Det vil f.eks. kunne være i et tilfælde, hvor en udlænding opgiver sin bopæl i Danmark med henblik på at repatriere, men umiddelbart efter udrejsten ikke er i stand til at gennemføre repatrieringen, f.eks. som følge af nye oplysninger om sikkerhedssituationen i hjemlandet eller mulighederne for at opholde sig i et konkret tredjeland. I en sådan situation vil den foreslåede ordning sikre, at opholdstilladelsen først bortfalder, når udlændingen er indrejst og har bosat sig i hjemlandet eller et andet land uden for EU, og at udlændingen ikke bliver tvunget til indrejse i et land, hvor den pågældende f.eks. frygter at blive udsat for overgreb.

Derudover tilsigtes det at undgå, at en opholdstilladelse vil bortfalde efter § 17 i tilfælde, hvor udlændingen ikke er udrejst af EU's område, forudsat at pågældende ikke kan anses at have opnået beskyttelse i et andet land inden for området. Ved EU's område forstås i denne sammenhæng EU-landene og andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, jf. udlændingelovens § 29 a.

Baggrunden herfor er, at det vil kunne give anledning til samarbejds vanskeligheder med andre EU-lande, navnlig i lyset af Dublinsamarbejdet, hvis en opholdstilladelse i sådan tilfælde ville bortfalde, og en anden medlemsstat derfor vil være forhindret i at henvise udlændingen til at tage ophold i Danmark. Som omtalt under pkt. 2.1.2 vil det i en sådan situation nødvendigvis heller ikke være muligt at overføre den pågældende efter Dublinforordningen, da dette vil forudsætte, at der foreligger en endelig afgørelse fra Flygtningenævnet om bortfald. Medlemsstaten vil således som konsekvens kunne blive nødsaget til at afvente Flygtningenævnets stillingtagen eller blive ansvarlig for en asylansøger, der allerede har fået behandlet sin sag i Danmark.

Desuden bemærkes, at i det tilfælde, at der skulle foreligge en endelig afgørelse om bortfald fra Flygtningenævnet, ville Danmark som følge af Dublinforordningen alligevel være forpligtet til at tillade udlændingen indrejse og i relevant omfang meddele en ny opholdstilladelse. Det ville således i mindre omfang tjene noget formål at anse opholdstilladelsen for at være bortfaldet, hvis udlændingen ikke er udrejst af EU.

For så vidt angår tilfælde, hvor en opholdstilladelse efter den foreslåede ordning vil bortfalde som følge af, at udlændingen har taget bopæl i et land uden for EU, bemærkes, at i modsætning til gældende udlændingelovs § 17, stk. 4, vil det ikke længere være en betingelse, at det land, som udlændingen bosætter sig i, er pågældendes hjemland eller et land, hvor den pågældende har opnået beskyttelse. Derudover vil den foreslåede ordning indebære, at

udlændingens opholdstilladelse vil kunne bortfalde, hvis udlændingen har opholdt sig uden for EU i de i stk. 1, 2. og 3. pkt. nævnte tidsrum, uanset om udlændingen ikke kan anses for at have opgivet sin bopæl i Danmark eller at have taget bopæl i hjemlandet. Den foreslåede betingelse om opnåelse af bopæl vil i modsætning til gældende udlændingelovs § 17, stk. 4, således få særlig betydning i de tilfælde, hvor udlændingen ikke har opholdt sig uden for landet i disse tidsrum, men har opgivet sin bopæl i Danmark, jf. stk. 1, 1. pkt.

Vurderingen af, om udlændingen kan anses at have taget bopæl, vil efter den foreslåede ordning være den samme som efter gældende udlændingelovs § 17, stk. 4. Det betyder, at bortfald efter den foreslåede bestemmelses 1. pkt. vil være betinget af, at udlændingen er indrejst i et land uden for EU, og at udlændingen i et vist omfang må anses at have etableret sig i det pågældende land med henblik på et ophold af varig karakter. Det vil dog ikke i sig selv være afgørende, hvor lang tid udlændingen har opholdt sig i det pågældende land.

Den nærmere vurdering af, hvornår udlændingen kan anses at have taget bopæl uden for EU, vil afhænge af en konkret vurdering, hvori udlændingens handlinger, bevæggrunde samt varigheden af opholdet i det pågældende land vil kunne indgå. Der kan i øvrigt henvises til omtalen af gældende ret under pkt. 2.1.2.

For en udlænding, der opgiver sin bopæl i Danmark, men ikke tager tilbage til sit hjemland, må det antages at kunne give anledning til særlige overvejelser, om udlændingen kan anses at have taget bopæl i et andet land end hjemlandet.

I det tilfælde, at udlændingen er indrejst i et andet land end hjemlandet, vil det således f.eks. kunne være relevant for vurderingen, om den pågældende har opnået en opholdstilladelse, men det vil dog ikke i sig selv være afgørende. Det bemærkes, at hvis en udlænding f.eks. opgiver sin bopæl og i en kortere periode opholder sig ulovligt i et tredjeland, vil opholdstilladelsen tilsvarende kunne bortfalde, hvis udlændingen efter en konkret vurdering må anses for at have opgivet sin bopæl i Danmark og have bosat sig i det pågældende tredjeland. At udlændingen har opnået en opholdstilladelse, vil imidlertid kunne give en klar formodning for, at den pågældende efter indreisen har taget bopæl i det pågældende land. Dette gælder uanset varigheden af opholdstilladelsen, hvortil det bemærkes, at det ikke er en forudsætning for, at udlændingen kan anses at have taget bopæl i et land, at pågældende har haft et ophold i landet af længere varighed eller har haft hensigt

om et mere varigt ophold. Desuden vil det være uden betydning, om opholdstilladelsen i det pågældende land er udløbet, hvis det må lægges til grund, at den pågældende forud herfor har taget bopæl i landet.

For så vidt angår tilfælde, hvor en opholdstilladelse efter den foreslåede ordning vil bortfalde som følge af et ophold uden for EU i de i § 17, stk. 1, 2. og 3. pkt., nævnte tidsrum, vil det som nævnt ikke være en betingelse, at udlændingen kan anses at have taget bopæl uden for EU. Vurderingen heraf vil i overensstemmelse med § 17, stk. 1, 2. og 3. pkt., således alene bygge på objektive kriterier, og det vil som udgangspunkt være uden betydning, hvad der er årsagen til, at udlændingen ikke er indrejst i Danmark på ny.

Den foreslåede ordning indebærer ingen ændringer af de generelle bortfaldsregler i § 17, stk. 1 og 2, eller reglerne om fortrydelsesret efter § 17 a. Det betyder bl.a., at der efter § 17, stk. 2, vil kunne ansøges om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, f.eks. i tilfælde, hvor udlændingen har haft til hensigt at vende tilbage til Danmark inden for de i stk. 1 nævnte tidsrum, men er blevet forhindret på grund af sygdom eller uforudsete hindringer. Derudover vil en udlænding forsat kunne være omfattet af reglerne om fortrydelsesret efter § 17 a, stk. 1 og 2.

Det følger af det foreslåede § 17, stk. 4, 2. pkt., at 1. pkt. ikke finder anvendelse, hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark. Det betyder, at en opholdstilladelse, uanset om betingelserne i 1. pkt. er opfyldt, vil bortfalde, hvis udlændingen har opnået beskyttelse i et land uden for Danmark. Den foreslåede ordning svarer således til gældende udlændingelovs § 17, stk. 4, hvorefter en opholdstilladelse bortfalder efter stk. 1, hvis udlændingen har opnået beskyttelse i et tredjeland. Det forudsættes således, at vurderingen af, hvorvidt en udlænding har opnået beskyttelse i et land uden for Danmark, skal foretages i overensstemmelse med gældende ret. Det bemærkes, at det foreslåede 2. pkt. særligt tilsigter at få selvstændig betydning i de tilfælde, hvor udlændingen har opnået beskyttelse i et andet EU-land, og som derfor ikke vil være omfattet af 1. pkt.

Det foreslås endvidere, at der efter udlændingelovens § 17 a, indsættes en ny § 17 b, hvorefter afgørelser, for udlændinge der opholder sig i Danmark, om bortfald af en opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, stk. 1 og 2, tillige skal indeholde en afgørelse om, hvorvidt udlændingen skal meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7.

Det betyder, at såfremt udlændingemyndighederne vurderer, at en udlændings opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, stk. 1 og 2, er bortfaldet, og udlændingen opholder sig i Danmark, vil myndighederne efter bestemmelsen

skulle tage stilling til, om udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt en ny opholdstilladelse efter § 7.

Den foreslåede ordning skal særligt ses i lyset af flygtningekonventionens rettigheder om bevarelse af flygtningestatus, der efter gældende ret bl.a. er afspejlet i udlændingelovens § 17, stk. 4, som der med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås ændret. Proceduren har således særligt til formål at sikre, at bortfaldsreglerne fortsat vil være forenelige med rettighederne efter flygtningekonventionen. Det bemærkes, at flygtningekonventionens artikel 1 C udtømmende oplister de tilfælde, hvor flygtningestatus ophører, og at en konventionsflygtning, hvis opholdstilladelse er bortfaldet, således efter omstændighederne vil kunne påberåbe sig rettighederne efter flygtningekonventionen, hvis pågældende på ny indrejser i Danmark.

Det bemærkes endvidere, at en flygtning i disse tilfælde ikke nødvendigvis fortsat vil kunne anses at have et beskyttelsesbehov efter de almindelige kriterier i § 7, hvilket skal ses i lyset af, at der efter konventionen gælder særlige regler om ophør af flygtningestatus, når først flygtningestatus er anerkendt. Der kan om forholdet til rettighederne efter flygtningekonventionen i øvrigt henvises til pkt. 3.0.

Det forudsættes således med den foreslåede ordning, at der i forbindelse med vurderingen af, om udlændingen kan meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7, i relevant omfang vil skulle tages stilling til, om udlændingen må anses for at opfylde betingelserne efter flygtningekonventionen og herunder, om der foreligger en ophørsgrund efter flygtningekonventionens artikel 1 C. Det betyder, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, er bortfaldet efter § 17, stk. 1 og 2, vil have mulighed for at kunne blive meddelt en ny opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, hvis pågældende på ny opholder sig i Danmark. Meddelelse af en ny opholdstilladelse efter § 7, stk. 1, vil herved være betinget af, at den pågældende enten forsat kan anses at risikere forfølgelse af de i flygtningekonventionen nævnte grunde, eller at der ikke foreligger én af flygtningekonventionens ophørsgrunde.

Det bemærkes, at den foreslåede ordning ikke udvider mulighederne for at bevare en opholdstilladelse i Danmark og alene tilsigter at få selvstændig materiel betydning i de tilfælde, hvor en udlænding efter gældende ret vil kunne bevare en opholdstilladelse i lyset af flygtningekonventionens artikel 1 C, stk. 4, jf. gældende udlændingelovs § 17, stk. 4. Ordningen vil således alene have selvstændig materiel betydning for udlændinge, som er omfattet

af flygtningekonventionen, og som derfor har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, eller § 8, stk. 1.

Af hensyn til en ensartet procedure for behandlingen af bortfaldssager er forslaget dog ikke afgrænset til at finde anvendelse for konventionsflygtninge, og udlændinge med beskyttelsesstatus efter § 7, stk. 2, og midlertidig beskyttelsesstatus efter § 7, stk. 3, samt kvoteflygtninge med opholdstilladelse efter § 8, stk. 2, vil således tilsvarende være omfattet af den foreslåede procedure. For disse grupper vil den foreslåede ordning dog alene betyde, at i det tilfælde, at udlændingen opholder sig i Danmark, vil der i forbindelse med en bortfaldssag automatisk skulle tages stilling til, om pågældende kan anses for at opfylde de gældende betingelser for at blive meddelt en opholdstilladelse efter § 7. I praksis foretages denne vurdering dog allerede i dag.

Det foreslås desuden at ændre reglerne om tilbagebetaling i repatrieringsloven sådan, at kommunalbestyrelsen fremover også skal træffe beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering, hvis en udlændings opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17.

Med den foreslåede ændring rettes der op på den uhensigtsmæssighed, der har været i de hidtil gældende regler, som betyder, at der i de formentlig få tilfælde, hvor en udlændings opholdstilladelse ikke har kunnet anses for bortfaldet efter udlændingelovens § 17, og udlændingen ikke har haft en fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, ikke har været hjemmel til at kræve udbetalt hjælp til repatriering tilbagebetalt.

Det kan ikke afvises, at der kan være sager, hvor der på denne baggrund uberettiget er blevet truffet beslutning om tilbagebetaling, uanset at udlændingen ikke har haft en fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, men hvor opholdstilladelsen heller ikke har kunnet anses for bortfaldet efter udlændingelovens § 17, og hvor der derfor ikke er hjemmel til at kræve tilbagebetaling efter den nugældende § 9, stk. 1, 2. pkt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil derfor undersøge, om der bagudrettet er krævet tilbagebetaling af hjælp til repatriering i sager, hvor der ikke har været hjemmel hertil, og i så fald sikre, at sådanne evt. tilbagebetalingskrav bortfalder med tilbagevirkende krav. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der alene vil være ganske få sager, der kan være omfattet heraf.

Med lovforslaget foreslås der derudover en ændring af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 6. pkt., hvormed det vil blive fastslået, at klager over afgørelser

om bortfald efter § 17 ikke har opsættende virkning, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Forslaget skal ses i lyset af, at det fremgår af de gældende regler i udlændingelovens § 53 a, at en klage over en afgørelse om bortfald har opsættende virkning, men det kan fremstå uklart, hvilken betydning dette har, hvis udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, men ikke længere har en opholdstilladelse, idet den er bortfaldet automatisk (*ex lege*). Reglerne kan således give det indtryk, at en klager vil kunne have ret til at indrejse i Danmark på ny og eventuelt genindtræde i sine tidligere rettigheder, uanset hvor lang tid siden pågældende udrejste.

Forslaget indebærer, at det vil blive slået fast, at klager til Flygtningenævnet over afgørelser om bortfald ikke har opsættende virkning i de tilfælde, hvor klageren ikke opholder sig i Danmark. En sådan klage vil således ikke indebære nogen ret i forhold til at opholde sig i Danmark under sagens behandling.

Endelig foreslås det, at der for klager til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter §§ 17 og 17 a fastsættes en frist på 4 uger fra, at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen.

Den foreslåede ordning vil indebære, at klager, der indgives efter 4 uger, vil skulle afvises, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Der er ved fastsættelsen af den foreslåede frist på 4 uger lagt vægt på, at denne periode på den ene side må anses at give udlændingen rimelig tid til at overveje, om Udlændingestyrelsens afgørelse bør påklages og eventuelt søge bistand hertil. På den anden side vil en frist på 4 uger sikre, at der ikke går unødigt lang tid før en sag om bortfald vil kunne anses for endeligt afsluttet. Der henvises herved i øvrigt særligt til de anførte hensyn til Dublinforordningens regler, jf. lovforslagets pkt. 2.1.2.

I vurderingen af, om der foreligger særlige omstændigheder, der vil kunne give anledning til dispensation, vil fristoverskridelsens længde, sandsynligheden for, at Flygtningenævnet vil give klageren medhold samt årsagen til fristoverskridelsen, som f.eks. alvorlig sygdom, der har medført, at udlændingen ikke har haft mulighed for at indgive en klage, eller at udlændingen har været afskåret fra gængse kommunikationsmidler, kunne inddrages i vurderingen. I det tilfælde, at udlændingen opholder sig i Danmark, vil der normalt også kunne dispenseres for fristen, navnlig når Udlændingestyrelsen i forbindelse med bortfaldssagen har taget stilling til, om udlændingen kan meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7. Det bemærkes, at det i disse

tilfælde vil være unødigt ressourcekrævende, såfremt Udlændingestyrelsen skulle oprette en ny asylsag for at starte forfra. Desuden bemærkes, at der i disse tilfælde tilsvarende vil kunne dispenseres for fristen, hvis de ovenfor nævnte rettigheder efter flygtningekonventionen tilsiger, at der meddeles en ny opholdstilladelse. Der er ikke tale om en udtømmende opregning af forhold, der vil kunne indgå i vurderingen.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse være Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, der vil kunne beslutte, om der skal dispenseres fra en overskridelse af klagefristen.

Den foreslående ændring indebærer, at Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, efter en konkret vurdering vil kunne dispensere fra klagefristen på 4 uger, således at en klage, der ikke er indgivet rettidigt, alligevel behandles af Flygtningenævnet.

Forslaget ændrer ikke på mulighederne for at opnå eller indgive ansøgning om asyl. En udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet, men ikke har klaget inden for fristen, vil således kunne indgive en ny ansøgning om asyl, hvis pågældende opholder sig i Danmark. Som nævnt ovenfor vil det dog i praksis kunne afhænge af de nærmere omstændigheder, om ansøgningen vil skulle behandles som en ny ansøgning, en anmodning om genoptagelse eller som en klage til Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsens afgørelse.

2.2. Straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdsen

2.2.1. Gældende ret

Det følger af straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 1, at fuldbyrdsen af en fængselsstraf afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder og udvist af landet, eller som er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4, skal udsendes straks.

Inden det bestemmes, om udlændingen skal udsendes straks, vurderer Hjemrejsestyrelsen, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes efter stk. 1, jf. straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne til straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 2, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 240-241, at hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder i

visse tilfælde vejer tungere end hensynet til en hurtig udsendelse. Bestemmelsen skal sikre, at en udlænding ikke udsendes kort efter domfældelse i sager, hvor hensynet til retshåndhævelsen er særligt tungtvejende, eller hvor andre særlige omstændigheder gør, at udlændingen ikke bør udsendes straks, dvs. før straffen er afsonet fuldt ud.

Hensynet til retshåndhævelsen indebærer, at en udlænding, der er dømt for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet eller andre forbrydelser, hvor der er særligt tungtvejende hensyn til ofrene og deres pårørende, ikke skal kunne straksudsendes som led i straffafbrydelse efter straffuldbyrdslovens § 75 a. Andre særlige omstændigheder kan navnlig være f.eks. forhold af politimæssig eller retsforfølgningsmæssig karakter, herunder som i dag hvis der verserer en straffesag mod pågældende, eller hvis pågældende skal vidne i verserende straffesag, eller hvis der er særlige forhold om den pågældende udlænding, der bør tages i betragtning som f.eks. sikkerhedsmæssige hensyn, herunder hvis den dømte (udlændingen) af politiet skønnes at have tilknytning til en bandegruppering, eller forhold som led i indsatsen mod radikaliserings og ekstremisme, og medfører ligeledes, at udlændingen ikke skal udsendes.

Derudover fremgår det, at det er Hjemrejsestyrelsen, der efter relevant inddragelse af f.eks. politiet og anklagemyndigheden vil skulle foretage vurderingen af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at den dømte ikke bør udsendes. Hvis udlændingen er idømt en fængselsstraf for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet, bør den pågældende som udgangspunkt ikke udsendes straks. Hjemrejsestyrelsen skal i tilfælde, hvor det overvejes at udsende en udlænding, der er dømt for en af de førnævnte kriminalitetstyper og i de øvrige tilfælde, foretage en vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at udlændingen ikke bør udsendes, før der kan ske prøveløsladelse efter de almindelige regler, eller straffen er afsonet fuldt ud, herunder med bistand fra de relevante myndigheder som f.eks. politiet og anklagemyndigheden.

Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om straffafbrydelse efter stk. 1 og 2 og om genoptagelse eller iværksættelse af straffafsoning efter § 77, stk. 2, jf. straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 3.

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere bestemmelser om rammerne for straffafbrydelse er udmøntet i bekendtgørelse nr. 2709 af 22. december 2021 om straksudsendelse med deraf følgende straffafbrydelse. Bekendtgørelsen fastsætter regler om anvendelsesområde, afgørelsen om straksudsendelse med deraf følgende straffafbrydelse, tidspunktet for straffafbrydelsen, gennemførelse af straksudsendelse, iværksættelse eller genoptagelse af straffuldbyrdelsen samt bestemmelser om administrativ klageadgang.

2.2.2. Justitsministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding, der opholder sig her i landet uden lovligt ophold, skal udsendes, så snart muligheden herfor opstår. Det forhold, at en udlænding er idømt og afsoner en fængselsstraf, ændrer efter regeringens opfattelse som udgangspunkt ikke herved. Det er en væsentlig målsætning i regeringens udlændingepolitik at flest mulige udlændinge, som ikke har lovligt ophold i Danmark, forlader landet så hurtigt som muligt.

Der findes i lovgivningen på hjemrejse- og udsendelsesområdet forskellige redskaber, som understøtter indsatsen for, at flest mulige udlændinge, som ikke har lovligt ophold i landet, udrejser eller udsendes. Blandt disse redskaber er muligheden for at gennemføre en straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er en forudsætning for straffafbrydelse, at udsendelsen gennemføres som forudsat. Viser det sig ikke at være muligt, genoptages straffuldbyrdelsen.

Det er Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at muligheden for straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen er et virkningsfuldt og anvendeligt redskab, som i en lang række konkrete sager har været med til at sikre, at en udvisningsdom har kunnet effektueres, straks det har stået klart, at der var mulighed herfor. Redskabet understøtter således regeringens målsætning om, at flest mulige udlændinge, som ikke har lovligt ophold i landet, udsendes, og at en mulighed for udsendelse ikke forspildes, mens udlændingen afsoner en idømt fængselsstraf. Dertil kommer, at det ved straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen undgås, at udlændingen efter endt afsoning skal tage ophold på et udrejsecenter.

Reglerne om straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen finder i dag blandt andet anvendelse i tilfælde, hvor udlændingen er idømt ubetinget fængselsstraf i op til 4 måneder, og hvor det påhviler udlændingen at udrejse som følge af en udvisning. Det er i dag en betingelse, at hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder ikke taler for, at straffen ikke bør afbrydes.

Ordningen om straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen er efter ministeriernes opfattelse velfungerende og effektiv.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide anvendelsesområdet for bestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 75 a, stk. 1, så det fremover vil være muligt at straffafbryde ubetingede fængselsstraffe på op til 1 år.

Forslaget tilsigter ud over at hæve den øvre grænse for, hvornår der kan ske straffafbrydelse, ingen ændringer af retstilstanden. Der skal derfor fortsat i alle sager foretages en konkret og individuel vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes.

Det er Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hensynet til effektiv udsendelse i en række tilfælde som udgangspunkt skal veje tungere end hensynet til, at den pågældende udlænding skal afsone fuldt ud, medmindre hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler imod straffafbrydelse. Efter ministeriernes opfattelse gælder dette således også i de tilfælde, hvor en udlænding er idømt en ubetinget fængselsstraf på op til 1 år. Det afgørende vil fortsat være, at udsendelse af den udviste udlænding kan blive effektueret, når muligheden herfor opstår. Det betyder således, at det vil være en forudsætning for straffafbrydelse, at udsendelsen gennemføres som forudsat. Kan udsendelsen ikke gennemføres, genoptages straffuldbyrdelsen.

Den foreslåede ordning indebærer således, at der vil kunne ske straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt ubetinget fængselsstraf i op til 1 år og udvist af landet, eller som er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4, skal udsendes straks, medmindre hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes, jf. straffuldbyrdelseslovens § 75 a, stk. 2.

3. Forholdet til internationale forpligtelser

Lovforslagets § 1, nr. 1, ændrer reglerne for, i hvilke tilfælde en flygtnings opholdstilladelse bortfalder.

Det følger af flygtningekonventionens artikel 1 C, at konventionen ikke længere skal finde anvendelse på en person, såfremt den pågældende 1) på ny frivilligt har søgt det lands beskyttelse, i hvilket han har statsborgerret, 2) efter at have mistet sin statsborgerret frivilligt har generhvervet denne, 3) har erhvervet en ny statsborgerret og nyder godt af det lands beskyttelse, i hvilket han er blevet statsborger, 4) frivilligt på ny har bosat sig i det land, som han har forladt, eller udenfor hvilket han er forblevet af frygt for forfølgelse, 5) ikke længere kan afslå at søge det lands beskyttelse, i hvilket han har statsborgerret, fordi de omstændigheder, ifølge hvilke han er blevet anerkendt som flygtning, er bortfaldet eller 6) uden at være i besiddelse af nogen statsborgerret er i stand til at vende tilbage til det land, i hvilket han tidligere har haft fast bopæl, fordi de forhold, som førte til, at han er blevet anerkendt som flygtning, ikke længere er til stede.

Ophørsbestemmelserne er udtømmende opregnet og fortolkes restriktivt, og ingen andre grunde kan anføres analogt som årsag til at tilbagekalde flygtningestatus.

Det følger af flygtningekonventionens artikel 28, stk. 1, at de kontraherende stater skal udstede rejsedokumenter til flygtninge, der lovligt bor inden for deres område, til brug for rejse uden for deres område, medmindre tvingende hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger andet. På sådanne dokumenter skal bestemmelserne i tillægget til flygtningekonventionen finde anvendelse. De kontraherende stater kan udstede et rejsedokument til enhver flygtning inden for deres område og skal navnlig velvilligt overveje muligheden for at udstede et rejsedokument til flygtningen inden for deres område, som ikke er i stand til at opnå et rejsedokument fra det land, i hvilket de lovligt er bosat.

Det fremgår af artikel 13, nr. 1, i tillægget til flygtningekonventionen, at enhver kontraherende stat forpligter sig til at lade indehaveren af et af den i henhold til konventionens artikel 28 udstedt rejsedokument genindrejse i dens område på et hvilket som helst tidspunkt inden for dokumentets gyldighedstid.

Lovforslagets § 1, nr. 1 vil indebære, at en flygtnings opholdstilladelse i Danmark som udgangspunkt vil bortfalde, såfremt betingelserne i udlændingelovens § 17, stk. 1, er opfyldt. I modsætning til gældende ret betyder dette, at en flygtnings opholdstilladelse vil kunne bortfalde, uanset at udlændingen ikke frivilligt har taget bopæl i hjemlandet, og der således ikke foreligger en ophørsgrund i overensstemmelse med flygtningekonventionens artikel 1 C, stk. 4.

Det vurderes, at den foreslåede ordning vil være forenelig med Danmarks internationale forpligtelser. Der er i vurderingen heraf bl.a. lagt vægt på, at uanset, at der ikke foreligger en ophørsgrund i overensstemmelse med flygtningekonventionens artikel 1 C, kan det ikke anses at være formålet med ophørsgrundene, at en flygtning skal kunne opholde sig uden for et land, hvor pågældende er blevet anerkendt som flygtning, i en ubegrænset periode og samtidig bevare sin opholdstilladelse i det pågældende land. Flygtningekonventionens artikel 1 C kan således ikke anses at indeholde nogen ret til at bevare en opholdstilladelse for en flygtning, der har valgt ikke længere at opholde sig i Danmark.

Der er endvidere lagt vægt på, at det som det klare udgangspunkt er en forudsætning for at kunne beråbe sig flygtningekonventionens rettigheder over for et givent land, at flygtningen opholder sig i det pågældende land. De kontraherende stater er imidlertid i et vist omfang forpligtet til at indrømme flygtninge rejselegitimation og mulighed for at rejse ud og ind af landet efter flygtningekonventionens artikel 28 og artikel 13 i tillægget til flygtningekonventionen. Det sikres således med disse regler visse rammer for, i hvilke tilfælde en kontraherende stat kan afskære en udlænding for på ny at tage ophold i staten.

Der skal i denne forbindelse henvises til, at den foreslåede ordning ikke ændrer på reglerne for flygtnings adgang til rejselegitimation og anvendelsen heraf til at rejse ud og ind i landet. Det bemærkes, at i lyset af flygtningekonventionens rettigheder inddrager eller spærrer Udlændingestyrelsen efter gældende praksis ikke konventionspas, som er gyldige, selvom udlændingen måtte tage ophold i et andet land.

Der er endelig lagt vægt på, at det med den foreslåede ordning sikres, at en flygtning, hvis opholdstilladelse efter § 7, stk. 1, er bortfaldet, vil kunne meddeles en ny opholdstilladelse i Danmark, hvis den pågældende har bevaret sin status som flygtning efter flygtningekonventionen.

Det må antages, at en konventionsflytning, der har taget varigt ophold i et land, der ikke har tiltrådt eller respekterer rettighederne efter flygtningekonventionen, på sigt vil kunne komme i risiko for at blive refouleret til sit hjemland af det pågældende lands myndigheder, og at den foreslåede ordning vil kunne indebære, at den pågældende i en sådan situation ikke vil have nogen ret til at kunne rejse til Danmark. Det er imidlertid Udlændinge og Integrationsministeriets opfattelse, at Danmark i en sådan situation ikke vil være ansvarlig for udlændingens valg om at bosætte sig i det pågældende land eller det pågældende lands handlinger. Det skal i øvrigt bemærkes, at efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse adskiller denne situation sig ikke væsentligt fra et tilfælde, hvor en udlændings opholdstilladelse efter gældende regler bortfalder som følge af ophold i hjemlandet, selvom udlændingen fortsat risikerer forfølgelse eller efterfølgende på ny kommer i risiko for forfølgelse.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslagets § 3 om udvidelse af adgangen til straffebrydelse med henblik på straksudsendelse forventes at medføre en mindre besparelse i kriminalforsorgen, da den foreslåede ændring vil medføre, at det vil være muligt at straffebryde ubetingede fængselsstraffe på op til 1 år for udvisningsdømte med henblik på straksudsendelse. Den foreslåede ændring vil dermed medføre en mindre frigivelse af kapacitet i kriminalforsorgen.

Derudover forventes lovforslagets § 3 at medføre begrænsede merudgifter for politiet og anklagemyndigheden. Lovforslagets § 3 forventes på denne baggrund samlet set at være udgiftsneutralt for myndighederne på Justitsministeriets område.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

[Under udarbejdelse]

5. Administrative konsekvenser for borgerne

[Under udarbejdelse]

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Ikke relevant.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... (... dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

10. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslagets § 2 forventes at medføre en mindre besparelse for kriminalforsorgen.	Lovforslagets § 2 forventes at medføre begrænsede merudgifter for politiet og anklagemyndigheden.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.		
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.		
Administrative konsekvenser for borgerne		
Klimamæssige konsekvenser		
Miljø- og naturmæssige konsekvenser		
Forholdet til EU-retten	(Beskriv forholdet til EU-retten/anfør »Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.«)	
Er i strid med de fem principper	Ja	Nej

for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	[X]	[X]
--	-----	-----

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af udlændingelovens § 17, stk. 1, at en opholdstilladelse bortfalder, når udlændingen opgiver sin bopæl i Danmark. Tilladelsen bortfalder endvidere, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 6 på hinanden følgende måneder. Er udlændingen meddelt opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold, og har udlændingen lovligt boet mere end 2 år her i landet, bortfalder opholdstilladelsen dog først, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 12 på hinanden følgende måneder. I de nævnte tidsrum medregnes ikke fravær på grund af værnepligt eller tjeneste, der træder i stedet herfor.

Efter udlændingelovens § 17, stk. 4, ophører en opholdstilladelse, der er givet efter udlændingelovens §§ 7-8, først efter stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredjeland.

Det foreslås, at udlændingelovens § 17, stk. 4, ændres således, at en opholdstilladelse, der er givet i medfør af §§ 7-8, fremover først vil bortfalde efter § 17, stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl eller et længerevarende ophold, jf. stk. 1, uden for EU. Det foreslås endvidere, at denne undtagelse dog ikke finder anvendelse, hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark.

Ændringen af § 17, stk. 4, vil medføre, at det ikke længere vil være en betingelse for bortfald af en opholdstilladelse efter §§ 7-8, stk. 1 og 2, at udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller opnået beskyttelse i et tredjeland. Bortfaldsreglerne for flygtninge vil således i videre omfang blive sidestillet med bortfaldsreglerne for andre udlændinge, for hvem en opholdstilladelse som udgangspunkt bortfalder efter opgivelse af bopælen i Danmark eller efter udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end henholdsvis 6 eller 12 på hinanden følgende måneder, jf. udlændingelovens § 17, stk. 1.

Med det foreslåede 1. pkt. vil en flygtning dog fortsat kunne bevare sin opholdstilladelse, såfremt den pågældende ikke kan anses at have taget bopæl uden for EU og ikke har opholdt sig uden for EU i de i stk. 1 nævnte tidsrum.

Det tilsigtes med disse betingelser at undgå, at lovændringen får en afskrækkende effekt på udlændinge, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland, samt at undgå situationer, hvor det vil kunne være uhensigtsmæssigt ikke at tillade udlændingen at vende tilbage til Danmark. Det vil f.eks. kunne være i et tilfælde, hvor en udlænding opgiver sin bopæl i Danmark med henblik på at repatriere, men umiddelbart efter udrejsen ikke er i stand til at gennemføre repatrieringen, f.eks. som følge af nye oplysninger om sikkerhedssituationen i hjemlandet eller mulighederne for at opholde sig i et konkret tredjeland. I en sådan situation vil den foreslåede ordning sikre, at opholdstilladelsen først bortfalder, når udlændingen er indrejst og har bosat sig i hjemlandet eller et andet land uden for EU, så udlændingen ikke bliver tvunget til indrejse i et land, hvor den pågældende f.eks. frygter at blive udsat for overgreb. Derudover tilsigtes det at undgå, at en opholdstilladelse bortfalder efter § 17, hvis udlændingen ikke er udrejst af EU's område, og udlændingen ikke kan anses at have opnået beskyttelse i et andet land inden for EU's område. Ved EU's område forstås i denne sammenhæng EU-landene og andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, jf. udlændingelovens § 29 a.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det vil kunne give anledning samarbejdsvanskeligheder med andre EU-lande, navnlig i lyset af Dublinsamarbejdet, hvis en opholdstilladelse kunne bortfalde som følge af, at en flygtning har taget ophold i én eller flere af de andre medlemsstater. En anden medlemsstat vil således kunne blive forhindret i at overføre en udlænding til Danmark, hvor den pågældende ikke længere vil anses at have lovligt ophold. Som omtalt under pkt. 2.1.2 vil det i en sådan situation nødvendigvis heller ikke være muligt for Danmark at overtage den pågældende efter Dublinforordningen, da dette vil forudsætte, at der foreligger en endelig afgørelse fra Flygtningenævnet om bortfald. Medlemsstaten vil således som konsekvens kunne blive nødsaget til at afvente Flygtningenævnets stillingtagen eller blive ansvarlig for en asylansøger, der allerede er blevet meddelt opholdstilladelse i Danmark.

Desuden bemærkes, at i det tilfælde, at der skulle foreligge en endelig afgørelse om bortfald fra Flygtningenævnet, ville Danmark som følge af Dublinforordningen alligevel være forpligtet til at tillade udlændingen indrejse og i relevant omfang meddele en ny opholdstilladelse. Det ville således i mindre omfang tjene noget formål at anse opholdstilladelsen for at være bortfaldet, hvis udlændingen ikke er udrejst af EU.

For så vidt angår tilfælde hvor en opholdstilladelse efter den foreslåede ordning vil bortfalde som følge af, at udlændingen har taget bopæl i et land uden for EU, bemærkes, at i modsætning til gældende udlændingelovs § 17, stk. 4, vil det ikke længere være en betingelse, at det land, som udlændingen bosætter sig i, er pågældendes hjemland eller et land, hvor den pågældende har opnået beskyttelse. Derudover vil den foreslåede ordning indebære, at udlændingens opholdstilladelse vil kunne bortfalde, hvis udlændingen har opholdt sig uden for EU i de i stk. 1, 2. og 3. pkt. nævnte tidsrum, uanset om udlændingen ikke kan anses for at have opgivet sin bopæl i Danmark eller at have taget bopæl i hjemlandet. Den foreslåede betingelse om opnåelse af bopæl vil i modsætning til gældende udlændingelovs § 17, stk. 4, således få særlig betydning i de tilfælde, hvor udlændingen ikke har opholdt sig uden for landet i disse tidsrum, men har opgivet sin bopæl i Danmark, jf. stk. 1, 1. pkt.

Vurderingen af, om udlændingen kan anses at have taget bopæl, vil efter den foreslåede ordning være den samme som efter gældende udlændingelovs § 17, stk. 4. Det betyder, at bortfald efter den foreslåede bestemmelses 1. pkt. vil være betinget af, at udlændingen er indrejst i et land uden for EU, og at udlændingen i et vist omfang må anses at have etableret sig i det pågældende land med henblik på et ophold af varig karakter. Det vil dog ikke i sig selv være afgørende, hvor lang tid udlændingen har opholdt sig i det pågældende land.

Den nærmere vurdering af, hvornår udlændingen kan anses at have taget bopæl uden for EU, vil afhænge af en konkret vurdering, hvori udlændingens handlinger, bevæggrunde samt varigheden af opholdet i det pågældende land vil kunne indgå. Der kan i øvrigt henvises til omtalen af gældende ret under pkt. 2.1.2.

For en udlænding, der opgiver sin bopæl i Danmark, men ikke tager tilbage til sit hjemland, vil det i visse situationer kunne give anledning til særlige overvejelser, om udlændingen kan anses at have taget bopæl i et andet land end hjemlandet.

I det tilfælde, at udlændingen er indrejst i et andet land end hjemlandet, vil det således f.eks. kunne være relevant for vurderingen, om den pågældende har opnået en opholdstilladelse, men det vil dog ikke i sig selv være afgørende. Det bemærkes, at hvis en udlænding f.eks. opgiver sin bopæl og i en kortere periode opholder sig ulovligt i et tredjeland, vil opholdstilladelsen tilsvarende kunne bortfalde, hvis udlændingen efter en konkret vurdering

må anses for at have opgivet sin bopæl i Danmark og have bosat sig i det pågældende tredjeland uden for EU. At udlændingen har opnået en opholdstilladelse, vil imidlertid kunne give en klar formodning for, at den pågældende efter indrejsen har taget bopæl i det pågældende land. Dette gælder uanset varigheden af opholdstilladelsen, hvortil det bemærkes, at det ikke er en forudsætning for, at udlændingen kan anses at have taget bopæl i et land, at pågældende har haft et ophold i landet af længere varighed eller har haft hensigt om et mere varigt ophold. Desuden vil det være uden betydning, om opholdstilladelsen i det pågældende land er udløbet, hvis det må lægges til grund, at den pågældende forud herfor har taget bopæl i landet.

For så vidt angår tilfælde, hvor en opholdstilladelse efter den foreslåede ordning vil bortfalde som følge af et ophold uden for EU i de i § 17, stk. 1, 2. og 3. pkt., nævnte tidsrum, vil det som nævnt ikke være en betingelse, at udlændingen kan anses at have taget bopæl uden for EU. Vurderingen heraf vil i overensstemmelse med § 17, stk. 1, 2. og 3. pkt., således alene bygge på objektive kriterier, og det vil som udgangspunkt være uden betydning, hvad der er årsagen til, at udlændingen ikke er indrejst i Danmark på ny.

Den foreslåede ordning indebærer ingen ændringer af de generelle bortfaldsregler i § 17, stk. 1 og 2, eller reglerne om fortrydelsesret efter § 17 a. Det betyder bl.a., at der efter § 17, stk. 2, vil kunne ansøges om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, f.eks. i tilfælde, hvor udlændingen har haft til hensigt at vende tilbage til Danmark inden for de i stk. 1 nævnte tidsrum, men er blevet forhindret på grund af sygdom eller uforudsete hindringer. Derudover vil en udlænding forsat kunne være omfattet af reglerne om fortrydelsesret efter § 17 a, stk. 1 og 2.

Det følger af det foreslåede 2. *pkt.*, at 1. pkt. ikke finder anvendelse, hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark.

Det betyder, at en opholdstilladelse, uanset om betingelserne i 1. pkt. er opfyldt, vil bortfalde, hvis udlændingen har opnået beskyttelse i et land uden for Danmark. Den foreslåede ordning svarer således til gældende udlændingelovs § 17, stk. 4, hvorefter en opholdstilladelse bortfalder efter stk. 1, hvis udlændingen har opnået beskyttelse i et tredjeland. Det forudsættes således, at vurderingen af, hvorvidt en udlænding har opnået beskyttelse i et land uden for Danmark, skal foretages i overensstemmelse med gældende ret. Det bemærkes, at det foreslåede 2. pkt. særligt tilsigter at få selvstændig betydning i de tilfælde, hvor udlændingen har opnået beskyttelse i et andet EU-land, og som derfor ikke vil være omfattet af 1. pkt.

Til nr. 2

Udlændingelovens § 17 og 17 a indeholder regler for, hvornår en opholdstilladelse i Danmark bortfalder.

Det foreslås, at der efter udlændingelovens § 17 a indsættes en ny § 17 b, hvorefter afgørelser, for udlændinge der opholder sig i Danmark, om bortfald af en opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, stk. 1 og 2, tillige skal indeholde en afgørelse om, hvorvidt udlændingen skal meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7.

Det betyder, at såfremt udlændingemyndighederne vurderer, at en udlændings opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, stk. 1 og 2, er bortfaldet, og udlændingen opholder sig i Danmark, vil myndighederne efter bestemmelsen skulle tage stilling til, om udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt en ny opholdstilladelse efter § 7.

Den foreslåede ordning skal særligt ses i lyset af flygtningekonventionens rettigheder om bevarelse af flygtningestatus, der efter gældende ret bl.a. er afspejlet i udlændingelovens § 17, stk. 4, som der med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås ændret. Proceduren har således særligt til formål at sikre, at bortfaldsreglerne fortsat vil være forenelige med rettighederne efter flygtningekonventionen. Det bemærkes, at flygtningekonventionens artikel 1 C udtømmende oplister de tilfælde, hvor flygtningestatus ophører, og at en konventionsflygtning, hvis opholdstilladelse er bortfaldet, således efter omstændighederne vil kunne påberåbe sig rettighederne efter flygtningekonventionen, hvis pågældende på ny indrejser i Danmark.

Det bemærkes endvidere, at en flygtning i disse tilfælde ikke nødvendigvis fortsat vil kunne anses at have et beskyttelsesbehov efter de almindelige kriterier i § 7, hvilket skal ses i lyset af, at der efter konventionen gælder særlige regler om ophør af flygtningestatus, når først flygtningestatus er anerkendt. Der kan om forholdet til rettighederne efter flygtningekonventionen i øvrigt henvises til pkt. 3.0.

Det forudsættes med den foreslåede ordning, at der i forbindelse med vurderingen af, om udlændingen kan meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7, i relevant omfang vil skulle tages stilling til, om udlændingen må anses for at opfylde betingelserne efter flygtningekonventionen og herunder, om der foreligger en ophørsgrund efter flygtningekonventionens artikel 1 C. Det betyder, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, er bortfaldet efter § 17, stk. 1 og 2, vil have mulighed for at kunne

blive meddelt en ny opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, hvis pågældende på ny opholder sig i Danmark. Meddelelse af en ny opholdstilladelse efter § 7, stk. 1, vil herved være betinget af, at den pågældende enten forsat kan anses at risikere forfølgelse af de i flygtningekonventionen nævnte grunde, eller at der ikke foreligger én af flygtningekonventionens ophørsgrunde.

Det bemærkes, at den foreslåede ordning ikke udvider mulighederne for at bevare en opholdstilladelse i Danmark og alene tilsigter at få selvstændig materiel betydning i de tilfælde, hvor en udlænding efter gældende ret vil kunne bevare en opholdstilladelse i lyset af flygtningekonventionens artikel 1 C, stk. 4, jf. gældende udlændingelovs § 17, stk. 4. Ordningen vil således alene have selvstændig materiel betydning for udlændinge, som er omfattet af flygtningekonventionen, og som derfor har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, eller § 8, stk. 1.

Af hensyn til en ensartet procedure for behandlingen af bortfaldssager er forslaget dog ikke afgrænset til at finde anvendelse for konventionsflygtninge, og udlændinge med beskyttelsesstatus efter § 7, stk. 2, og midlertidig beskyttelsesstatus efter § 7, stk. 3, samt kvoteflygtninge med opholdstilladelse efter § 8, stk. 2, vil således tilsvarende være omfattet af den foreslåede procedure. For disse grupper vil den foreslåede ordning dog alene betyde, at i det tilfælde, at udlændingen opholder sig i Danmark, vil der i forbindelse med en bortfaldssag automatisk skulle tages stilling til, om pågældende kan anses for at opfylde de gældende betingelser for at blive meddelt en opholdstilladelse efter § 7. I praksis foretages denne vurdering dog allerede i dag.

Det forudsættes med den foreslåede ordning, at i den situation, hvor en udlænding indrejser i Danmark og ansøger om, at pågældendes opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8, stk. 1 og 2, ikke skal anses for bortfaldet, vil Udlændingestyrelsen som i dag skulle tage stilling til, om opholdstilladelsen er bortfaldet, og om der er grundlag for dispensation.

I det tilfælde, at opholdstilladelsen vurderes at være bortfaldet, vil Udlændingestyrelsen herefter skulle tage stilling til, om udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt en ny opholdstilladelse efter § 7. Var udlændingens opholdstilladelse meddelt efter udlændingelovens § 7, stk. 1, eller § 8, stk. 1, vil Udlændingestyrelsen som udgangspunkt skulle tage stilling til, om der foreligger en ophørsgrund efter flygtningekonventionens artikel 1 C, herunder 1 C, stk. 4. En vurdering af flygtningekonventionens ophørsgrunde

vil imidlertid ikke være nødvendig i tilfælde, hvor det umiddelbart kan konstateres, at udlændingen forsat risikerer forfølgelse af de nævnte grunde i flygtningekonventionens artikel 1 A, og udlændingen derfor opfylder betingelserne for at blive meddelt en ny opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1.

Det bemærkes, at i et tilfælde, hvor en udlænding først indrejser i Danmark efter endelig afgørelse fra Flygtningenævnet om bortfald, vil en ansøgning om asyl efter gældende praksis skulle behandles af Udlændingestyrelsen som en ny asylansøgning. Dette gælder som udgangspunkt tilsvarende, hvis der foreligger en endelig afgørelse om bortfald fra Udlændingestyrelsen, som ikke er påklaget inden for fristen, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

I den situation, hvor Udlændingestyrelsen i forbindelse med bortfaldssagen allerede har taget stilling til § 7, navnlig fordi den pågældende har opholdt sig i Danmark under Udlændingestyrelsens behandling, men hvor vedkommende inden Flygtningenævnets behandling er udrejst, vil sagen i overensstemmelse med gældende praksis ofte kunne videresendes til Flygtningenævnet, såfremt udlændingen indrejser på ny for at søge asyl. Det forudsættes i denne forbindelse, at udlændingen ikke har været i hjemlandet efter Udlændingestyrelsens afgørelse, da dette vil kunne begrunde, at der indledes en asylsagsbehandling i Udlændingestyrelsen. I forhold til den situation, hvor klagefristen til Flygtningenævnet er udløbet, skal der i øvrigt henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Det bemærkes, at i de tilfælde, hvor Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet har truffet en endelig afgørelse om bortfald, og udlændingen først herefter indrejser i Danmark på ny, vil det kunne give anledning til at genoptage bortfaldssagen, hvis det konstateres, at der ikke foreligger ophørsgrunde efter flygtningekonventionen, og bortfaldssagen således ville have haft et andet udfald, hvis udlændingen havde opholdt sig i Danmark på afgørelsestidspunktet. Det forudsættes i midlertidig, at bortfaldssagen alene genoptages, hvis hensynet til flygtningekonventionens artikel 1 C, stk. 4, tilsiger, at der meddeles en ny opholdstilladelse, og det således vil have undtagelsens karakter, at bortfaldssagen genoptages.

Efter den foreslåede ordning vil en udlænding, der opfylder betingelserne for at blive meddelt en ny opholdstilladelse, ikke genindtræde i sin tidligere opholdstilladelse. Det betyder, at begyndelsestidspunktet for opholdstilladelsen i henhold til udlændingelovens § 27 vil skulle regnes fra meddelelsen af den nye opholdstilladelse. Dette gælder uanset, om meddelelsen af en ny

opholdstilladelse skyldes, at udlændingen fortsat opfylder betingelserne i § 7, eller at der ikke foreligger ophør af flygtningestatus efter flygtningekonventionens artikel 1 C.

Til nr. 3

Det foreslås, at i § 33, *stk. 3, 1. og 2. pkt.*, ændres »4. pkt.« til »5. pkt.«, og i § 33 *b, stk. 2*, ændres »5. pkt.« til »6. pkt.«.

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 4, hvorefter der indsættes et nyt punktum i § 53 a, *stk. 2*.

Til nr. 4

Det fremgår af udlændingelovens § 53 a, *stk. 2*, at klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller 5 b, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 7 dage efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om varigheden af en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt efter § 7, *stk. 1 og 2*, og § 8, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 4 uger efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, eller der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, *stk. 2*, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejseovens § 1 a, *stk. 4*, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, *stk. 1 eller 2*, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet. For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for, at Udlændingestyrelsens afgørelse er kommet til udlændingens kundskab. Påklage af en afgørelse som nævnt i *stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6*, har opsættende virkning. 5. pkt. finder ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, *stk. 1*, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a,

stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 53, a, stk. 2, efter 2. pkt. indsættes et nyt punktum, hvorefter klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter §§ 17 og 17 a, der indgives senere end 4 uger efter, at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises, medmindre særlige grunde taler derimod.

Den foreslåede ordning vil indebære, at klager, der indgives efter 4 uger vil skulle afvises, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

I vurderingen af, om der foreligger særlige omstændigheder, der vil kunne give anledning til dispensation, vil fristoverskridelsens længde, sandsynligheden for, at Flygtningenævnet vil give klageren medhold samt årsagen til fristoverskridelsen, som f.eks. alvorlig sygdom, der har medført, at udlændingen ikke har haft mulighed for at indgive en klage, eller at udlændingen har været afskåret fra gængse kommunikationsmidler, kunne inddrages i vurderingen. I det tilfælde, at udlændingen opholder sig i Danmark, vil der normalt også kunne dispenseres for fristen, navnlig når Udlændingestyrelsen i forbindelse med bortfaldssagen har taget stilling til, om udlændingen kan meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7. Det bemærkes, at det i disse tilfælde vil være unødigt ressourcekrævende, såfremt Udlændingestyrelsen skulle oprette en ny asylsag for at starte forfra. Desuden bemærkes, at der i disse tilfælde tilsvarende vil kunne dispenseres for fristen, hvis rettighejderne efter flygtningekonventionen tilsiger, at der meddeles en ny opholdstilladelse. Der er ikke tale om en udtømmende opregning af forhold, der vil kunne indgå i vurderingen.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse være Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, der vil kunne beslutte, om der skal dispenseres fra en overskridelse af klagefristen.

Den foreslående ændring indebærer, at Flygtningenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, efter en konkret vurdering vil kunne dispensere fra klagefristen på 4 uger, således at en klage, der ikke er indgivet rettidigt, alligevel behandles af Flygtningenævnet.

Forslaget ændrer ikke på mulighederne for at opnå eller indgive ansøgning om asyl. En udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet, men ikke har klaget inden for fristen, vil således kunne indgive en ny ansøgning om asyl,

hvis pågældende opholder sig i Danmark. Som nævnt ovenfor vil det dog i praksis kunne afhænge af de nærmere omstændigheder, om ansøgningen vil skulle behandles som en ny ansøgning, en anmodning om genoptagelse eller som en klage til Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsens afgørelse.

Til nr. 5

Det fremgår af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., at påklage af en afgørelse som nævnt i stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6, har opsættende virkning.

Efter stk. 2, 6. pkt., finder 5. pkt. ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.

Det foreslås, at § 53 a, stk. 2, 6. pkt., ændres således, at der efter »bortfald efter« indsættes »§ 17 og«, hvorefter det vil blive gjort klart, at 5. pkt. ikke finder anvendelse på klager til Flygtningenævnet over afgørelser om bortfald, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Det betyder, at det vil blive slået fast, at klager til Flygtningenævnet over afgørelser om bortfald ikke vil have opsættende virkning i de tilfælde, hvor klageren ikke opholder sig i Danmark. En sådan klage vil således ikke indebære nogen ret i forhold til at opholde sig i Danmark under sagens behandling.

Forslaget skal ses i lyset af, at det fremgår af de gældende regler i udlændingelovens § 53 a, at en klage over en afgørelse om bortfald har opsættende virkning, men det kan fremstå uklart, hvilken betydning dette har, hvis udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, men ikke længere har en opholdstilladelse, idet den er bortfaldet automatisk (ex lege). Reglerne kan således give det indtryk, at en klager vil kunne have ret til at indrejse i Danmark på ny og eventuelt genindtræde i sine tidligere rettigheder, uanset hvor lang tid siden pågældende udrejste.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen endvidere skal træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlænding anvender fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 2 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse.

Det foreslås, at der i § 9, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering,« »hvis en udlændings opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17,«.

Den foreslåede ændring vil indebære, at der fremover skal træffes beslutning om tilbagebetaling af udbetalt repatriering i også de tilfælde, hvor en udlænding ikke har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, men udlændingens opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17.

Den foreslåede ændring skal dermed rette op på den uhensigtsmæssighed, at der i dag ikke er hjemmel til at træffe beslutning om tilbagebetaling i tilfælde, hvor udlændingen ikke har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, men udlændingens opholdstilladelse heller ikke kan anses for bortfaldet efter udlændingelovens § 17.

Det kan ikke afvises, at der kan være sager, hvor der uberettiget er blevet truffet beslutning om tilbagebetaling, uanset at udlændingen ikke har haft en fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, men hvor opholdstilladelsen heller ikke har kunnet anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, og hvor der derfor ikke er hjemmel til at kræve tilbagebetaling efter den nugældende § 9, stk. 1, 2. pkt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil derfor undersøge, om der bagudrettet er krævet tilbagebetaling af hjælp til repatriering i sager, hvor der ikke har været hjemmel hertil, og i så fald sikre, at sådanne evt. tilbagebetalingskrav bortfalder med tilbagevirkende krav. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det alene er ganske få sager, der vil kunne være omfattet heraf.

Til § 3

Til nr. 1

Efter straffuldbyrddelseslovens § 75 a, stk. 1, afbrydes fuldbyrddelse af en fængselsstraf, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder og udvist af landet, eller er idømt fængselsstraf for overtræddelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4 (overtræddelse af opholds-, melde- eller underretningspligten), skal udsendes straks.

Det foreslås i § 75 a, stk. 1, at ændre »4 måneder« til »1 år«.

Den foreslåede ændring vil hæve den øvre grænse for, hvornår der kan ske straksudsendelse med deraf følgende afbryddelse af straffuldbyrddelsen fra 4 måneders ubetinget fængsel til 1 års ubetinget fængsel.

Ændringen indebærer, at det fremover vil være muligt at straffafbryde afsoning af ubetingede fængselsstraffe på op til 1 år for udvisningsdømte.

Forslaget tilsigter ud over ændringen af den øvre grænse for, hvornår der kan ske straffafbryddelse, ingen ændringer af retstilstanden. Der skal derfor fortsat i alle sager foretages en konkret og individuel vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i stk. 1, at loven skal træde i kraft den 1. juni 2025.

Det foreslås i stk. 2, at lovens § 1, nr. 1 og 2, alene skal finde anvendelse i tilfælde, hvor en udlænding efter lovens ikrafttræden opgiver sin bopæl i Danmark eller efter lovens ikrafttræden opholder sig uden for landet i de i udlændingelovens § 17, stk. 1, nævnte tidsrum. I andre tilfælde skal de hidtil gældende regler finde anvendelse.

Dette indebærer, at den foreslåede ændring af udlændingelovens § 17, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, vil kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor en

udlænding efter lovens ikrafttræden udrejser og opgiver sin bopæl i Danmark, og opholdstilladelsen herefter anses for bortfaldet efter udlændingelovens § 17, stk. 4, § 17, stk. 1, 1. pkt. Hvis udlændingen derimod er udrejst og har opgivet sin bopæl før ikrafttrædelsestidspunktet, vil vurderingen af bortfald skulle foretages efter gældende udlændingelovs regler.

Derudover indebærer den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse, at en opholdstilladelse alene vil anses for bortfaldet efter udlændingelovens § 17, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, hvis udlændingen fra ikrafttrædelsestidspunktet har opholdt sig uden for landet i de i 2. og 3. pkt. nævnte tidsrum.

Det vil dermed være en forudsætning, at hele perioden efter 2. og 3. pkt., dvs. henholdsvis 6 eller 12 måneder, ligger efter lovens ikrafttræden. Et tilfælde, hvor f.eks. 3 af de 6 måneder ligger før lovens ikrafttræden, vil således skulle behandles efter gældende udlændingelovs regler.

Det bemærkes, at i de tilfælde, hvor en udlænding har opgivet sin bopæl før lovens ikrafttræden, vil opholdstilladelsen fortsat kunne anses for bortfaldet efter den foreslåede § 17, stk. 4, såfremt udlændingen efter lovens ikrafttrædelse har opholdt sig uden for landet i stk. 1, 2. og 3. pkt. nævnte tidsrum. Udlændinge, der har opgivet deres bopæl i Danmark og opholder uden for landet på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse vil således alene kunne støtte ret på de hidtil gældende regler i henholdsvis 6 eller 12 måneder fra ikrafttrædelsestidspunktet.

Til § 5

Det fremgår af udlændingelovens § 66, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Den gældende straffuldbyrdslov, jf. straffuldbyrdslovens § 126, gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det foreslås derfor, at loven ikke skal finde anvendelse for Færøerne og Grønland, men at § 1 ved kongelig anordning helt eller delvist skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger, og at § 2 ved kongelig

anordning helt eller delvist skal kunne sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Bestemmelserne i § 1 kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009, som senest ændret ved lov 1702 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 17. ---</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> En opholdstilladelse, der er givet i medfør af §§ 7-8, ophører først efter stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredje land.</p>	<p>1. I § 17, <i>stk. 4</i>, ændres »i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredje land« til: »uden for landene som omhandlet i § 29 a, stk. 1, eller når udlændingen i de nævnte tidsrum har taget ophold uden for landene som omhandlet i § 29 a, stk. 1. 1. pkt. finder dog ikke anvendelse, hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark.«</p>
	<p>2. Efter § 17 a indsættes:</p> <p>»17 b. For udlændinge, der opholder sig i Danmark, skal en afgørelse om bortfald af en opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, stk. 1 og 2, tillige indeholde en afgørelse om, hvorvidt udlændingen skal meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7.«</p>
<p>§ 33. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Stadfæstes en afgørelse, der er tillagt opsættende virkning efter § 33 b eller § 53 a, stk. 2, 4. pkt., eller frafalder en sådan klage, fastsættes der en ny frist for udrejse ef-</p>	<p>3. I § 33, <i>stk. 3, 1. og 2. pkt.</i>, ændres »4. pkt.« til: »5. pkt.«, og i § 33 b, <i>stk. 2</i>, ændres »5. pkt.« til: »6. pkt.«</p>

<p>ter reglerne i stk. 2. For en udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse oplyser, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet efter § 53 a, stk. 2, 4. pkt., fastsættes en frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.</p> <p>§ 33 b. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Klage over en afgørelse, der ikke er omfattet af stk. 1 eller § 53 a, stk. 2, 5. pkt., kan kun tillægges opsættende virkning, hvis særlige grunde taler derfor. Det samme gælder klage over en afgørelse om udvisning efter §§ 25 a eller 25 b af en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, men som forud for udvisningen alene har opholdt sig midlertidigt her i landet, jf. § 2, stk. 1 eller 2. Tilsvarende gælder ansøgning om forlængelse af en opholdstilladelse efter § 9 b, der ikke er indgivet rettidigt.</p>	
<p>§ 53 a. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller 5 b, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 7 dage efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om varigheden af en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt efter § 7, stk. 1 og 2, og §</p>	<p>4. I § 53, a, <i>stk. 2</i>, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum: »Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter §§ 17 og 17 a, der indgives senere end 4 uger efter, at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises, medmindre særlige grunde taler derimod.«</p> <p>5. I § 53 a, <i>stk. 2, 6. pkt.</i>, der bliver 7. pkt., indsættes efter »bortfald efter«: »§ 17 og«.</p>

8, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 4 uger efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, eller der afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet. For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for, at Udlændingestyrelsens afgørelse er kommet til udlændingens kundskab. Påklage af en afgørelse som nævnt i stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6, har opsættende virkning. 5. pkt. finder ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, medmindre

<p>udlændingen afsoner en fængselsstraf eller dom til forvaring i henhold til regler fastsat i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. eller er anbragt i henhold til regler fastsat i medfør af hjemrejselovens § 1 a, stk. 4.</p> <p>For Flygtningenævnet kan indbringes klager over afgørelser, som Udlændingestyrelsen har truffet om følgende spørgsmål, jf. dog § 53 b, stk. 1</p>	
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I repatrieringsloven, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1021 af 27. august 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 1190 af 8. juni 2021, § 1 i lov nr. 414 af 23. april 2024 og § 25 i lov nr. 1655 af 30. december 2024, fo- retages følgende ændring:</p>
<p>§ 9. Kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering, hvis en udlænding eller dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab afstår fra at repatriere eller sagsbehandlingsforløbet på anden vis bliver afbrudt inden udrejse. Kommunalbestyrelsen skal endvi- dere træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlænding anvender fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 2 år efter</p>	<p>1. I § 9, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, indsættes efter »beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering,« til: »hvis en udlændings opholdstilladelse ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17,«.</p>

<p>udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse. Tilsvarende gælder, hvis en dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab, der har modtaget hjælp til repatriering, ikke inden den frist, der er nævnt i § 7 a, stk. 2-5, er ubetinget løst fra sit danske statsborgerskab. Kommunalbestyrelsen skal endvidere træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis der til brug for behandlingen af ansøgningen om hjælp til repatriering eller i erklæringen efter § 7, stk. 6, er angivet urigtige eller vildledende oplysninger. Er retten til den resterende del af hjælp til repatriering efter § 7 a, stk. 1, nr. 4, 6 og 9, og stk. 4, bortfaldet, jf. § 9 b, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om tilbagebetaling heraf.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p>	
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 201 af 28. februar 2023, som ændret senest ved § 11 i lov nr. 1656 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 75 a. Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt ubetinget fængselsstraf i op til 4 måneder og udvist af landet, eller som er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12,</p>	<p>1. I § 75a, stk. 1, ændres »4 måneder« til »1 år«.</p>

<p>stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4, skal udsendes straks.</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p>	
--	--